

TUNCELİ İLİ MADEN VE ENERJİ KAYNAKLARI

Doğu Anadolu Bölgesi'nin Yukarı Fırat bölümünde yer alan Tunceli, kuzeyde ve batıda Munzur Dağları ile Karasu Irmağı, doğu ve güneydoğuda Bingöl Dağları ve Peri Suyu, güneyde Keban Baraj Gölü ile çevrilidir. Anadolu'nun pek çok yerinde olduğu gibi, bu bölgede de çağlar boyunca pek çok uygarlık yaşamıştır. Orta Çağ'dan kalma ve bugün hala iyi durumda bulunan Pertek kalesi ve Munzur Vadisi Milli Parkı görülmeye değer güzellikleridir.

Bölgede değişik yaş aralığında kayaçlar bulunmaktadır. Bölgenin en yaşlı birimi Paleozoyik yaşlı Malatya-Keban metamorfittleridir. Bunlarla tektonik dokanıklı olarak Üst Triyas-Üst Kretase yaşlı Munzur kireçtaşları yer alır. Bu birim üzerine tektonik olarak, serpantinleşmiş ultrabazik kayaçlar ve spilit, diyabaz, andezitik tuf ve aglomeradan oluşan bazik volkanitler gelir. Bu birim üzerine transgressif olarak fliş gelir. Bu birimleri kesen Elazığ mağmatitleri Üst Kretase sonunda meydana gelmiştir. Bu birimler üzerinde uyumsuz olarak Eosen fliş ve kireçtaşı çökelleri yer almaktadır. Bunların üzerine Oligo-Miyosen flişleri ve Miyosen kireçtaşları gelir. Bölgede kendisinden yaşlı tüm birimleri kesen andezit ve dasitler bulunmaktadır.

Tunceli ili gerek metalik gerek endüstriyel hammaddeler bakımından çok zengin potansiyele sahip değildir. Bakır-kurşun-çinko ile ilgili yapılan çalışmalarda Ovacık-Kakbil zuhurunda % 4.52 Cu tenörü saptanmış olup, küçük boyutlu bir cevherleşmedir. Kromla ilgili yapılan çalışmalarda Pülümür-Bağderesi sahasında % 43 Cr₂O₃ tenörlü 16.000 ton muhtemel rezerv tespit edilmiştir. Yatak geçmiş yıllarda işletilmiştir. Ovacık ilçesindeki Çolaklar, Harmikızılcayır, ve Berke sahalarında da % 42-54 Cr₂O₃ tenörlü 2.500 ton görünür, 4.800 ton muhtemel rezerv tespit edilmiştir. Yataklardan geçmiş yıllarda 6.750 ton cevher üretilmiştir. Bölgede özel sektör tarafından araştırmalar (bakır,.v.b.) sürdürülmektedir.

Genel Müdürlüğümüzün il ve yakın çevresinde endüstriyel hammaddelere yönelik yaptığı çalışmalar sonucunda ilde jips, kum-çakıl ve tuğla-kiremit oluşumları tespit edilmiştir. Kum-çakıl sahaları ilde çeşitli bölgelerde gözlenmektedir. Merkez, Çemişkezek ve Mazgirt ilçelerinde elenerek kullanılabilir nitelikte toplam 140.000 m³, Ovacık ve Pertek ilçelerinde de inşaat agregası olarak kullanılmaya elverişli toplam 65.000 m³ muhtemel kum-çakıl rezervi tespit edilmiştir. Pülümür-Pardıköyü Jips zuhurlarında ise toplam 1 milyon ton muhtemel jips rezervi belirlenmiştir. Mazgirt-Akpazar sahasında ise iyi kalitede 24 milyon ton tuğla-kiremit rezervi bulunmaktadır.

BAKIR (Cu)

Ovacık (Mamlıs, Kakbil) zuhuru

Tenör : % 4.52 Cu

Rezerv :Zuhur olduğundan rezerve yönelik çalışma yoktur.

JİPS (Jips)

Pardı Köyü Sahası

Tenör :-

Rezerv : 1.000.000 ton muhtemel rezerv.

KROM (Cr)

Pülümür-Bağderesi Sahası

Tenör : % 43 Cr₂O₃

Rezerv : 16.000 ton muhtemel rezerv. Yatak geçmiş yıllarda işletilmiştir.

Resmezza Der-Zilezur Sahası

Tenör : % 43 Cr₂O₃

Rezerv : 9.000 ton mümkün rezerv. Yatak geçmiş yıllarda işletilmiştir.

Ovacık (Çolaklar, Harmikızılcayır, Berke) Sahaları

Tenör : % 42-54 Cr₂O₃

Rezerv : 2.500 ton görünür, 4.800 ton muhtemel rezerv. Yataklardan geçmiş yıllarda 6.750 ton cevher üretilmiştir.

KUM-ÇAKIL (Kçm)**Merkez-Munzur, Pülümür Çayları Sahaları**

Kalite : Elenerek kullanılabilir
Rezerv : 120.000 m³ muhtemel rezerv.

Çemişkezek-Togardere Sahası

Kalite : Elenerek kullanılabilir,
Rezerv : 10.000 m³ muhtemel rezerv.

Mazgirt-Lazlan, Göktepe Köyü Sahası

Kalite : Elenerek kullanılmaktadır,
Rezerv : 10.000 m³ muhtemel rezerv.

Ovacık-Çakmaklı Köyü Sahası

Kalite : Beton agregası olarak kullanılmaktadır,
Rezerv : 25.000 m³ muhtemel rezerv.

Pertek-Hozat Dere Sahası

Kalite : İnşaat agregası
Rezerv : 40.000 m³ muhtemel rezerv.

TUĞLA-KİREMİT (TğKi)**Mazgirt -Akpazar Sahası**

Kalite : Orta-iyi
Rezerv : 24.000.000 ton muhtemel rezerv.

JEOTERMAL

JEOTERMAL ALAN ADI	SICAK SU DOĐAL ÇIKIŞ ADI	DOĐAL ÇIKIŞ			SONDAJ			KULLANIM ALANI	KURULU TESİS	DEĐ. BEL.
		Sıcaklık (°C)	Debi (lt/sn.)	Potansiyel (MWt)	Sıcaklık (°C)	Debi (lt/sn.)	Potansiyel (MWt)			
MAZGİRT	Bağın	38	2,5	-						*

* MTA, 2005. Türkiye Jeotermal Kaynakları Envanteri